AKO-E3010
Johtaminen ja johtajuus (5 op)

Kurssin avausluento 2.9.2020

Jouni Virtaharju

Aalto University
School of Science

Tervetuloa kurssille!

KURSSIN IDEA JA TAVOITE

- Syventävä organisaatiotutkimuksen opintojakso, oletan että opiskelijoilla on perustiedot johtamisesta ja organisaatioista.
- Lähestymistapa ensisijaisesti teoreettinen ja akateeminen.
- Painotan johtajuuden kulttuurista tulkintaa, ja otan etäisyyttä ”hyvän johtajuuden vinkkien” antamiseen.
- Oppimistavoitteena saada teoreettista käsitteistöä ja ymmärrystä vallitsevan johtajuuskeskustelun jäsentämiseen sekä tunnistaa ja testata omia, vakiintuneita johtajuuskäsityksiä.

KURSSIAIKATAULU JA TEHTÄVÄT

1. luento: ke 2.9. Johdanto kurssin teemoihin
2. luento: ke 9.9. Johtajuus toimintana, esimiestyö
3. luento: ke 16.9. Johtajuusretoriikka
4. luento: ke 23.9. Sankarilliset johtajahenkilöt
5. luento: ke 30.9. Elokuva-analyysi (Rashomon)
6. luento: ke 7.10. Kollektiivinen johtajuus
7. luento: ke 21.10. Johtajuuden negatiiviset vaikutukset
8. luento: ke 28.10. Johtajuusetiikka

- Essee 1: Johtajuusretoriikka. Tehtävä annetaan luennolla 3 ja palautetaan 24.9. mennessä.
- Essee 2: Elokuva-analyysi. Tehtävä annetaan luennolla 5 ja palautetaan 8.10. mennessä.
- Essee 3: Vaarallinen johtajuus. Tehtävä annetaan luennolla 7 ja palautetaan 29.10. mennessä.
- Haastatteluraportti. Tehtävä annetaan luennolla 1 ja palautetaan 6.11. mennessä.
- Kirjallisuusessee. Tehtävä annetaan luennolla 1 ja palautetaan 20.11. mennessä.

LYHYET ESSEET

- Kolme tehtävää
  1. Johtajuusretoriikka: Nokian Burning Platform –muistion analyysi
  2. Elokuva-analyysi: Akira Kurosawan Rashomon ja johtajuus
  3. Vaarallinen johtajuus: suomalaisen uskonnollisen yhteisön (koivuniemeläiset) toimintaa koskevan lehtiartikkelin (HS) analysointi
- Kullekin esseellä on kirjallista tuki- ja lähdemateriaalia, lisäksi asiaa voidaan ennakoida luennon järjestettävillä pienoisharjoituksilla.
- Lyhyet esseet arvostellaan 0-10 pistettä, eli kukin muodostaa 10% kurssin kokonaisarvostelusta
- Tehtävien palautus reilun viikon kuluttua julkaisusta.
- Mitta maksimissaan 1000 sanaa (2-3 sivua).
- Kurssin MyCourses-ympäristössä on ohje, joissa annetaan ohjeita lyhyiden esseiden kirjoittamiseen. Lisäksi luennoilla, joilla tehtävä annetaan, annetaan ohjaavia kysymyksiä esseen kirjoittamiseen (luennon viimeinen kalvo)

HAASTATTELURAPORTTI

- Opiskelijat haastattelevat johtamisesta/esimiestyöstä kokemusta omaavaa henkilöä tämän johtajuuskäsityksistä ja -kokemuksista
- Tehdään 1-2 hengen ryhmissä.
- Opiskelijat etsivät sopivan henkilön, toteuttavat haastattelun, analysoivat löydökset ja kirjoittavat raportin
- Raportin mitta maksimissaan 3000 sanaa.
- Haastatteluraportti arvostellaan 0-30 pistettä, eli sen osuus kurssin kokonaisarvostelusta on 30%.

- Kurssin MyCourses-sivulla on yksityiskohtainen dokumentti, jossa annetaan neuvoja harjoitustyön tekemiseen.

KIRJALLISUUSESSEE

- Kirjallinen yksilötehtävä, jossa käsitellään valittua johtamistutkimuksen teemaa. Aiheita syksyllä 2020
  - Johtajuuden olemus (luento1)
  - Esimiestyö ja johtajien ajankäyttö (luento2)
  - Sankarilliset johtajuuskäsitykset (luento 4)
  - Jälkisankarilliset johtajuuskäsitykset (luento6)
  - Johtajuusetiikka (luento8)
- Esseen mitta maksimissaan 4000 sanaa.
- Sisältää sekä alueen teorian jäsentelyä, että soveltamista ja pohdintaa suhteessa omiin kokemuksiin ja esimerkkeihin.
- Kirjallisuusessee arvostellaan 0-40 pistettä, eli se muodostaa 40% osuuden kurssin kokonaisarvostelusta.
- Kurssin MyCourses-sivulla on yksityiskohtainen dokumentti, jossa annetaan ohjeita kirjallisuusesseen laatimiselle.

VERKKOKURSSIN PELISÄÄNTÖJÄ

- Verkko-opiskelu monille uutta – ollaan armollisia itsellemme ja toisille.

- Omien opiskelurutiinien luominen kannattaa – viikottainen lukeminen, luentoihin valmistautuminen, luento-osallistuminen, muistiinpanojen teko – kurssin tehtävien kirjoittaminen on silloin huomattavasti helpompaa.
- Luentojen kuluessa Chat-kentässä voi esittää kysymyksiä ja/tai pyytää puheenvuoroja. Pysähdyn välillä kommentoimaan puheenvuoroja, kysymään reaktioita.
- Käytän kurssin kuluessa myös gallupeja, kevyitä yksilötehtäviä ja pienryhmäkeskusteluja. Valmistaudu henkisesti lempeähenkiseen osallistujien aktivointiin.

TESTATAAN CHATin TOIMINTA

Miltä paikkakunnalta seuraat tätä luentoa?

Kirjoita paikkakunnan nimi luennon chat-keskusteluun.

OPETTAJA ESITTÄYTYY

Tutkija TKK/Aalto-yliopisto, Tuotantotalouden laitos, Työpsykologia ja johtaminen 1995-2014

Hanken Företagsledning och organisation 2015→

Väitöskirja Making Leadership: Performances, Practices, and Positions that construct Leadership. Aalto University 2016, Vastaväittäjä: Keith Grint, Warwick Uni.

Työhistoriana akateeminen tutkimus, organisaation kehittämistyö, kaupallinen ja yliopistotasoinen opetus aiheina organisaation kehittäminen, johtajuus, organisaatioteoria

Akateemiset kiinnostuksen kohteet johtajuuden kulttuurinen tulkinta, kontekstuaalisuus ja temporaalisuus, johtajuusdiskurssit ja -retoriikka, käytäntöteoria, etnografia

Toimialakokemusta prosessi-, konepaja-, vähittäiskauppa-, lääke-, ICT-sektorit, julkishallinto, puolustushallinto, korkeakoulutus jne.

“Without education we are in a horrible and deadly danger of taking educated people seriously.”

G. K. Chesterton

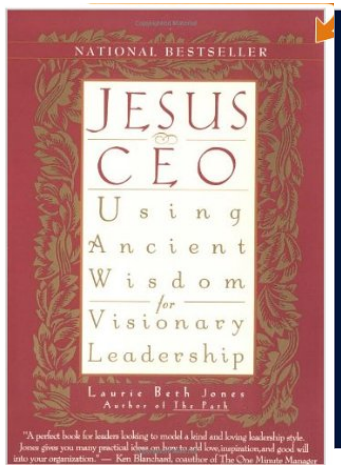
NATIONAL BESTSELLER
JESUS CEO
Using Ancient Wisdom for Visionary Leadership
Laurie Beth Jones
Author of The Path

ANDREW ST GEORGE
ROYAL NAVY
WAY OF LEADERSHIP

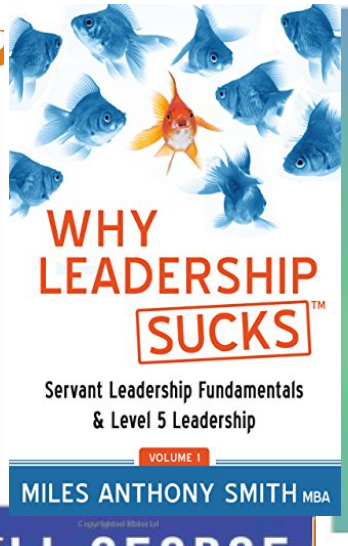
WHY LEADERSHIP SUCKS™
Servant Leadership Fundamentals & Level 5 Leadership
VOLUME 1
MILES ANTHONY SMITH MBA

The Art of Leadership in the 21st Century
COOL BOSS
Can Akdeniz

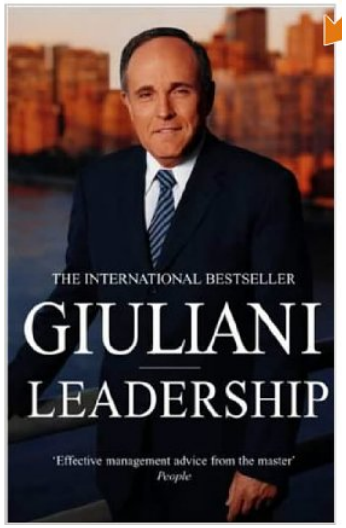
THE INTERNATIONAL BESTSELLER
GIULIANI
LEADERSHIP
'Effective management advice from the master'
People

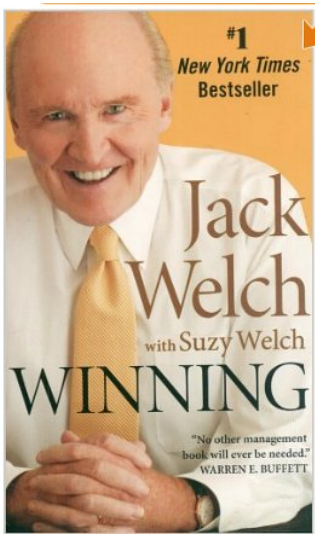
#1
New York Times
Bestseller
Jack Welch
with Suzy Welch
WINNING
"No other management book will ever be needed."
WARREN E. BUFFETT

PE LE
JÄ JOHTA
TEKKA MATTILA
MISEEN

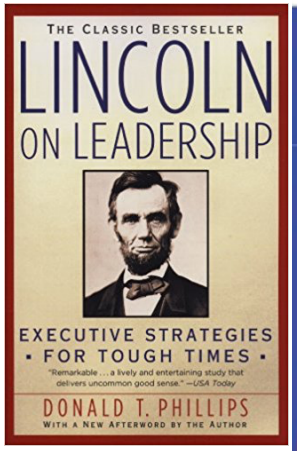
THE CLASSIC BESTSELLER
LINCOLN
ON LEADERSHIP
EXECUTIVE STRATEGIES
• FOR TOUGH TIMES •
"Remarkable . . . a lively and entertaining study that delivers uncommon good sense." —USA Today
DONALD T. PHILLIPS
WITH A NEW AFTERWORD BY THE AUTHOR

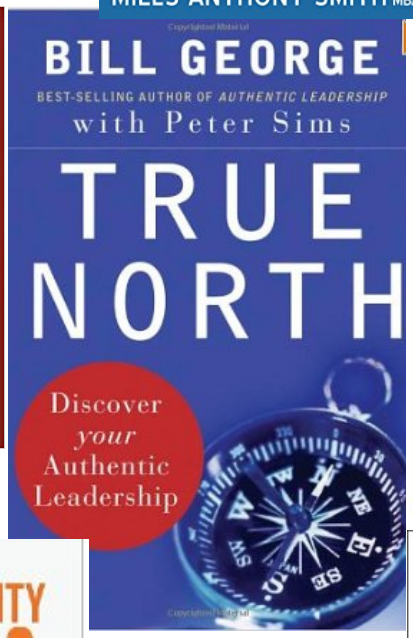
BILL GEORGE
BEST-SELLING AUTHOR OF AUTHENTIC LEADERSHIP
with Peter Sims
TRUE NORTH
Discover your Authentic Leadership

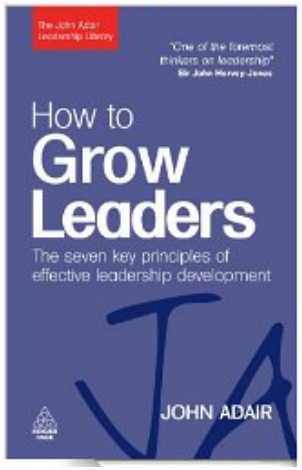
"One of the foremost thinkers on leadership"
How to
Grow
Leaders
The seven key principles of effective leadership development
JOHN ADAIR

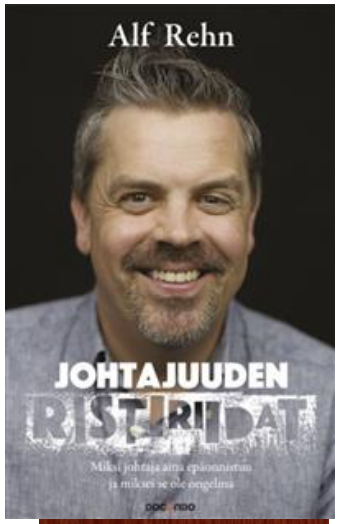
Alf Rehn
JOHTAJUUDEN
RISTIRIDAT

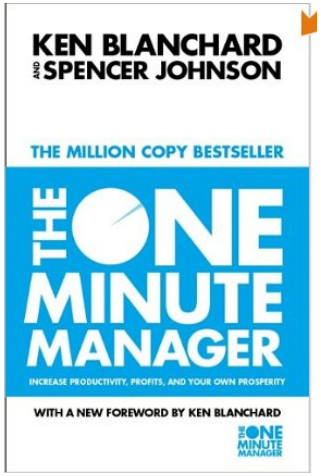
KEN BLANCHARD
AND SPENCER JOHNSON
THE MILLION COPY BESTSELLER
THE ONE MINUTE MANAGER
INCREASE PRODUCTIVITY, PROFITS, AND YOUR OWN PROSPERITY
WITH A NEW FOREWORD BY KEN BLANCHARD

Minna Helle
JÄRKI JA TUNTEET
Oivalluksia riidoista, neuvotteluista ja sopimisesta

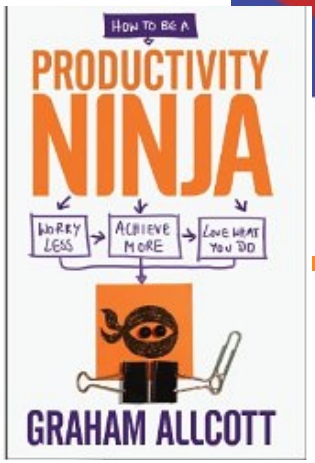
HOW TO BE A
PRODUCTIVITY NINJA
WORRY LESS
ACHIEVE MORE
LOVE WHAT YOU DO
GRAHAM ALLCOTT

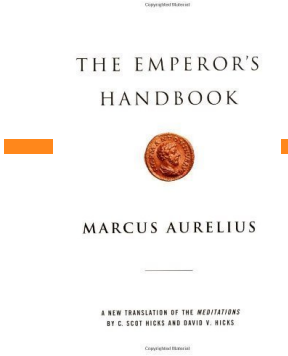
THE EMPEROR'S HANDBOOK
MARCUS AURELIUS
A NEW TRANSLATION OF THE MEDITATIONS
BY C. SCOT HICKS AND DAVID V. HICKS

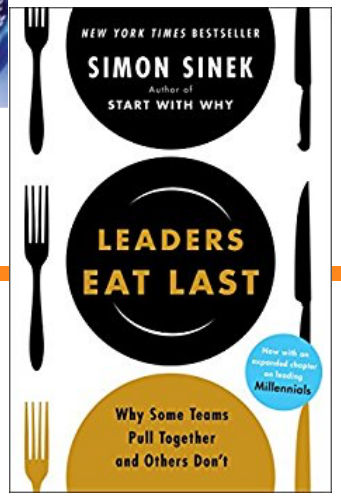
NEW YORK TIMES BESTSELLER
SIMON SINEK
Author of START WITH WHY
LEADERS EAT LAST
Why Some Teams Pull Together and Others Don't
Millennials

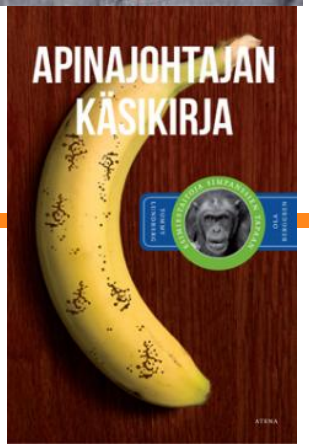
APINAJOHTAJAN KÄSIKIRJA

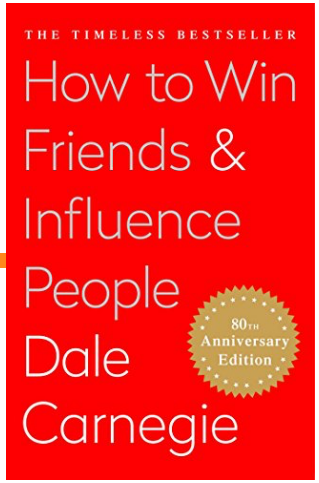
THE TIMELESS BESTSELLER
How to Win Friends & Influence People
Dale Carnegie
80TH Anniversary Edition

"The bottom line for business leaders, as any other leader, is the willingness to die. To risk death is to risk oneself, even sacrifice oneself, for the sake of the company or the customer, the partnership or the client—for what is right."

Peter Koestenbaum (2002) Leadership: The Inner Side of Greatness. A Philosophy for Leaders.

NY Times 3.4.2020: Captain Crozier is a hero

Youtube: Capt. Crozier leaving ship

"When people are in a position to exercise power over others, certain dangers are likely to creep in. These dangers include ‘emotional instability’, ‘obsessive fears’, ‘inferiority feelings’ and ‘sadistic tendencies’."

Ordway Tead (1935) The Art of Leadership.

NY Times 7.4.2020: Drop the curtain on the Trump follies

Youtube: Donald Trump lashes out: You are a third-rate reporter, you will never make it, terrible guy!

TERMEJÄ JA RAJAUKSIA

- Normatiivisuus vs deskriptiivisyys vs kriittisyys

- Ontologinen, episteeminen (tietoteoreettinen), moraalinen, esteettinen ja poliittinen näkökulma kytkeytyvät monisyisesti johtajuutta tarkasteltaessa
  - Mikä on ilmiön luonne? (ontologia)
  - Mikä on totta/epätotta? (epistemologia)
  - Mikä on oikein/väärin? (moraali)
  - Mikä on kaunista/rumaa? (esteettisyys)
  - Kuka on ystävä/vihollinen? (politiikka)

JOHTAJUUSAJATTELUN EVOLUUTIO

1. Esiteollinen aika: johtajuus mystisten sankareiden kyvykkyytenä ja saavutuksina
   - Kuninkaat, sotapäälliköt, profeetat, ”erityiset henkilöt”, Great Man Theory of Leadership (Thomas Carlyle 1841)
   - Kamppailu ja koettelemukset luovat sankarille aseman organisaation legitiiminä johtajana
2. Teollinen aika: johtajuus on tekniikoiden ja välineiden soveltamista
   - Organisaatioiden operatiivisen johdon tietoa ja taitoa alaisten käsittelyyn
   - Organisatoristen roolien staattisuus ja pysyvyys – johtajuus hyvän työelämäsuhteen ylläpitämistä
3. Jälkiteollinen aika: johtajuus on oman elämän hallintaa ja kehittämistä
   - Johtajuus on jokaisen yksilön henkilökohtainen asia
   - Itseohjautuminen, itsensä kehittäminen, henkilökohtaisen kasvun edistäminen nousevat johtajuuden ytimeen.

Command

Influence

Meaning

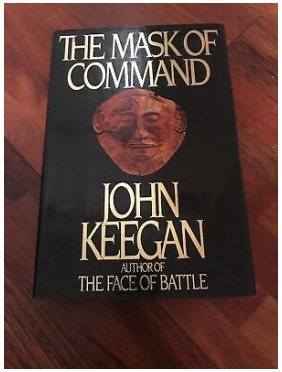

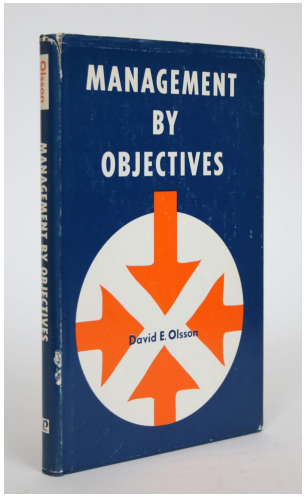

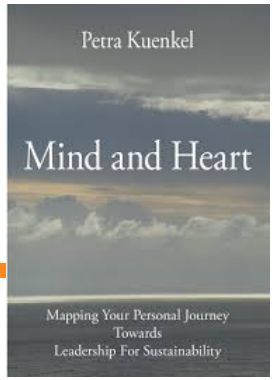

Kumulatiivinen logiikka:
Huomaa, että johtajuusajattelussa uusi ei korvaa vanhaa, vaan rakentuu sen päälle.

JOHTAJUUSTUTKIMUKSEN AALLOT/ TAVOITE

1. Johtajuus on henkilön ominaisuuksissa (trait-based) 1870→
2. Johtajuus on toimintatavassa (style-based) 1930→
3. Johtajuus on tilanteessa (situation-based) 1950→
4. Integroivat mallit (kaikki edelliset yhtä aikaa) 1960→
5. Uusi johtajuus, ns. sankarilliset johtajuusteoriat (erityiset henkilöt, visio, retoriikka, kommunikaatio) 1980→
6. Jälkisankarilliset johtajuusteoriat (anti-essentialismi, kollektiivi, diskurssi, käytäntöteoria) 2000→

Aalto University
School of Science

Huom. Metodisesti kuitenkin
80% kvantitatiivista,
12% laadullista
(Glynn & Raffaeli, 2010)

Andersen, 2017

JOHTAJUUSKÄSITYSTEN JÄNNITE

HENKILÖITYNYT JOHTAJUUSKÄSITYS (ESSENTIALISTINEN KANTA)		KOLLEKTIIVINEN JOHTAJUUSKÄSITYS (ANTI-ESSENTIALISTINEN KANTA)
Suurmiesajattelu (Great Man Theory) Eeppinen, dramaattinen johtajuus Sankaruus ja erityisyys Maskuliininen komentaja, mutta myös femiininen huolehtija Staattinen ja ennaltamäärätty (preskriptiivinen): johtaja ja seuraaja ’erillisiä’	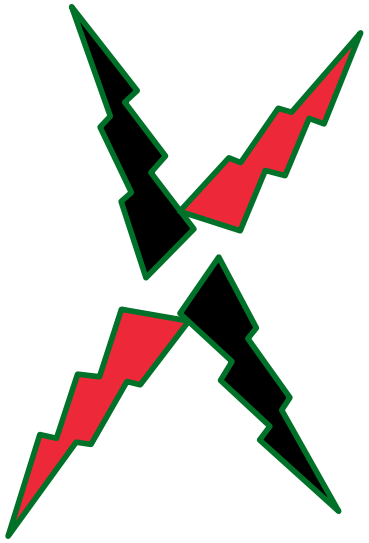	Kollektiivinen johtajuus Tavallisuus ja arkisuus, pienet kompetentit teot ”Mikä vaan voi olla johtajuutta” Epäjohtaminen Dynaamisuus ja emergenssi: johtaja ja seuraaja voivat sekoittua Jälkisankarilliset johtajuuskäsitykset

SEURAAVAKSI LUENNOKSI

- Lue seuraavat tekstit. Keskustelemme niistä luennolla nro 2.

  – Drucker, P. (2004). What Makes an Effective Executive. *Harvard Business Review,* 82(6), 58-63.
  – Radcliffe, S. (2012). *Leadership: Plain and Simple.* Financial Times Series. Dorchester, Dorset: Pearson Education Limited. Chapters 1-5, pp. 1-90.